

observant

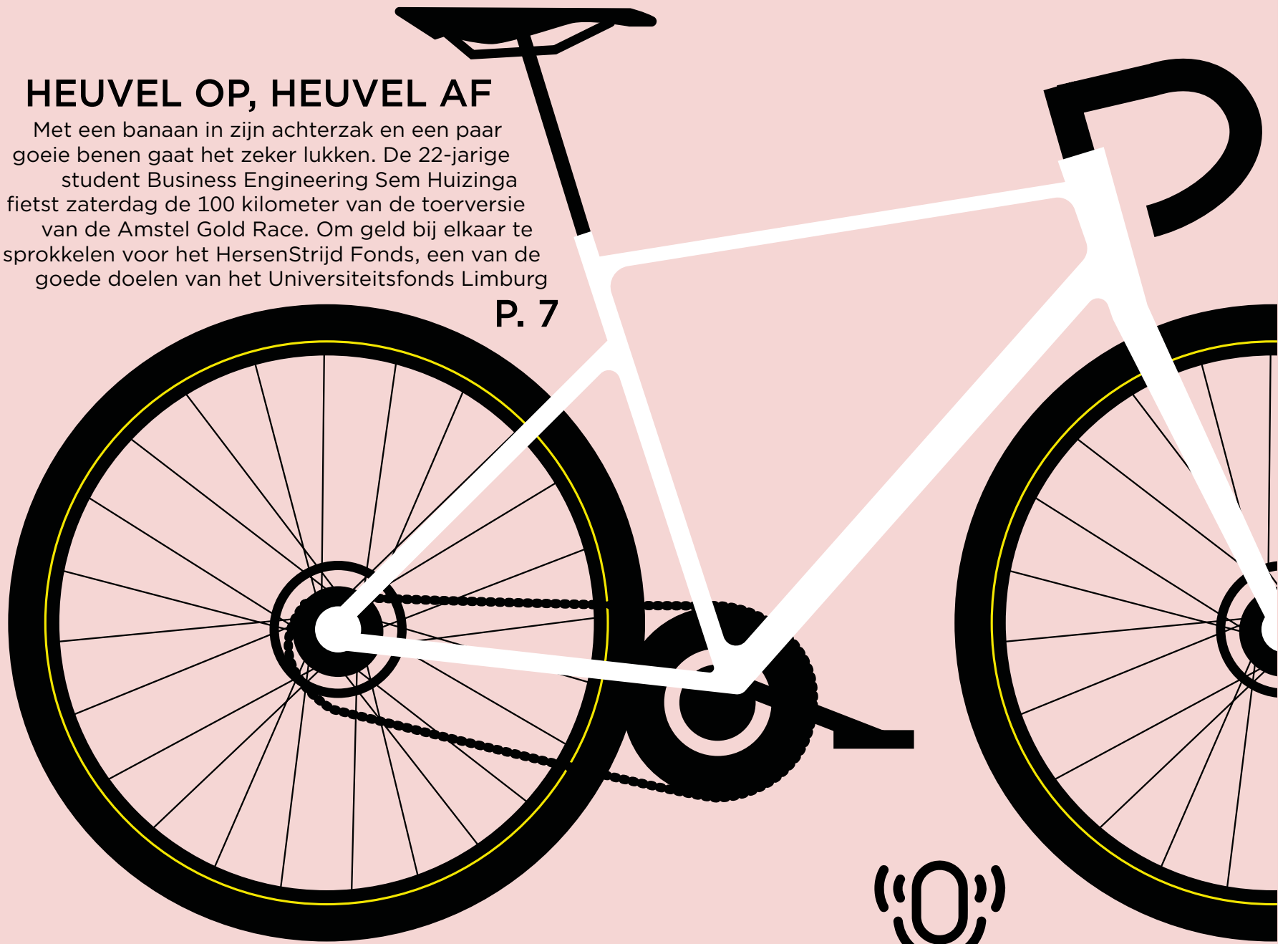
INCLUSIEF
VERKIEZINGSKRANT

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT / JAARGANG 46 / 16 APRIL 2026 / Nr 25

HEUVEL OP, HEUVEL AF

Met een banaan in zijn achterzak en een paar goeie benen gaat het zeker lukken. De 22-jarige student Business Engineering Sem Huizinga fietst zaterdag de 100 kilometer van de toerversie van de Amstel Gold Race. Om geld bij elkaar te sprokkelen voor het HersenStrijd Fonds, een van de goede doelen van het Universiteitsfonds Limburg

P. 7

PODCAST OVER HET "EXOTISCHE PGO"

Hij bedacht de zevensprong, en is bijna verbaasd dat het probleemgestuurd onderwijs nog altijd leeft in Maastricht. "Verrassend. Steeds weer discussies over hoe je het pgo kunt vernieuwen, dingen kunt aanpassen, of oude idealen weer terugvindt." Emeritus-hoogleraar Henk Schmidt, een van de grondleggers van het pgo aan de Universiteit Maastricht, in gesprek met Oscar van den Wijngaard van het Edlab over het onderwijssysteem dat op hem in eerste instantie "een buitengewoon exotische indruk maakte"

Scan de
QR-code

BROWNIES EN DOWNIES

In wat nu het Bakery Café is, op het pleintje voor Universiteitssingel 40, komt een Brownies & Downies, de franchise waar mensen met een (verstandelijke) beperking werken. Op de Tapijnkazerne komen 'gebaarista's', medewerkers met een auditieve beperking, bij wie je je bestelling in gebarentaal kunt plaatsen. Het zijn plannen van de nieuwe cateraar Appèl die vanaf 1 juli de catering binnen de UM gaat verzorgen

P.3

GEEN PAPIEREN KRANT

De komende weken verschijnt er in verband met de meivakantie en Hemelvaart geen papieren Observant. Ga voor het laatste nieuws naar www.observantonline.nl of abonneer je op de nieuwsbrief. Op 21 mei ligt er weer een nieuw exemplaar in de welbekende bakken

redactioneel

De zevensprong

Al fietsend gluurde ik vanochtend naar binnen bij de School of Business and Economics. In een flits zag ik ze zitten in de typische carrévorm, studenten in de eerste onderwijsgroepen van de dag. Eind jaren negentig, toen ik cultuur- en wetenschapsstudies volgde met een bescheiden groep studiegenoten, kon je nog weleens ruilen van groep. Niemand wilde op maandag of dinsdag om half negen aanschuiven en ook niet op vrijdag om half vier, want dan kon je pas heel laat de trein naar huis nemen. Er werd niet moeilijk over gedaan, wat maakte het nu uit of Janneke of Bas aanschoof. De kans was wel groot dat de nieuwkomer de rol kreeg van notulist (niet bepaald het 'favoriete baantje'). In die tijd werd de zevensprong, de basis van het probleemgestuurd onderwijs, nog heel strikt toegepast. We kregen bij binnenkomst als eerstejaars zelfs een instructieboekje met de zeven stappen. Het heeft jarenlang op de zolder van mijn ouders gelegen, tussen stapels samenvattingen en blokboeken.

Collega Deborah Blekkenhorst en oud-redacteur Wammes Bos namen vorige week een podcast op over probleemgestuurd onderwijs, dit in het kader van UM 50 jaar. Aan tafel zaten pgo-coryfee Henk Schmidt, die in 1974 aan de slag ging voor de medische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg, én Oscar van den Wijngaard van het EDLAB. In een oud interview met Schmidt in *Observant*, toen hij Maastricht al had ingeruild voor de Erasmus Universiteit, vertelde hij dat hij in Rotterdam een nieuwe psychologieopleiding op poten mocht zetten in de geest van het pgo in zijn klassieke vorm. Een geweldige kans, vond hij. Maastricht vertoonde destijds "tekenen van fossilisatie", liet hij optekenen. Het onderwijs werd vaak verzorgd door senior-stafleden, "onderzoekers die na een paar jaar pgo verveeld raken. Dus wat heb ik in Rotterdam gedaan? Ik koos voor een beperkte wetenschappelijke seniorstaf, gecombineerd met jonge afgestudeerde psychologen met alleen een onderwijstaak. Maar voor niet meer dan twee dagen per week en niet langer dan drie jaar." Dit om het pgo fris te houden.

Ook mijn lichting cultuur- en wetenschapsstudies had een enthousiaste staf, jong en oud. Hoogleraren schoven geregeld als tutor aan, ze namen er de tijd voor en brachten, als de discussie weer eens stakte, hun kennis in. De laatste jaren horen we op de redactie dat onderwijsgroepen niet altijd lekker lopen. Dat het soms te stil is (aanwezigen zijn moe of ongemotiveerd) en tutoeren van toeten nog blazen weten (zelf nog student of expert in een ander vakgebied). Stiltes zijn van alle tijden. Ook in 1997 kwam de discussie vaker voor geen meter op gang.

Anderhalf uur duurde de opname voor de podcast. Aan Deborah de taak om die terug te brengen tot de helft. Een arbeidsintensieve klus, want zul je net zien: in de podcast-studio viel geen enkele stilte.

Wendy Degens

De hoofdredacteur geeft een kijkje achter de schermen van de redactie

serie terug in de teit

Van "plek voor iedereen" tot "ballenclub": het Maastrichtse verenigingsleven krijgt vorm

50 jaar universiteit:
Terug in de teit

Kroeg van Tragos Foto: Nelis Tutkey

1971-1985

De studentenverenigingen die anno 2026 de dienst uitmaken in Maastricht – Tragos, Circumflex, KoKo en Saurus – gaan al (bijna) net zo lang mee als de universiteit zelf. Al ondergingen ze soms wel een flinke metamorfose.

Zo is het nauwelijks nog voor te stellen dat het bij Circumflex – vandaag de dag een vereniging met traditioneel karakter, inclusief ontgroeningen en biercantussen – ooit voornamelijk draaide om poëzie- en filmavonden. De eerste leden kwamen in 1971 immers van de kunstopleidingen, waaronder de Toneel- en Kunstacademie, het Conservatorium en de Jan van Eyck Academie. Dat veranderde toen in 1974 de eerste geneeskundestudenten op het Maastrichtse toneel verschenen. "We streefden naar een brede ledenpopulatie; voor iedereen een plek, dat was de filosofie", blikte Sjef Tilly, voorzitter van het eerste bestuur ("een groepje idealisten"), later terug in *Observant*. De Vereniging der Vijf Kunstinstituten werd omgedoopt tot Circumflex. "Vanwege accent circonflexe, het dakje, dat staat voor overkoepelend." Het ledenaantal groeide al snel naar zestig tot zeventienhonderd. "Er was toen weinig voor studenten."

Daar kwam echter snel verandering in met de officiële oprichting van de universiteit in 1976. Die kreeg een Koördinatie Commissie, weldra afgekort tot KoKo, waarin actieve studenten over allerlei zaken aan de jonge instelling mochten meebeslissen – denk aan het kantineassortiment – maar die ook feesten organiseerde. In 1978 ging men op eigen benen staan, mede dankzij de komst van een eigen pand. De door het eerste bestuur voorgestelde naamswijziging naar Diogenes bleef achterwege – de naam KoKo was inmiddels al te zeer ingeburgerd. "Al vonden we het een vreselijke naam, het leek wel een aapje", gaf eerste voorzitter Paul Zwietering jaren later toe in deze krant. Van rivaliteit was aanvankelijk weinig sprake, "de meeste mensen waren ook lid van Circumflex". Het vinden van een eigen identiteit bleek echter niet makkelijk. "We wilden absoluut geen ballenclub worden", aldus Zwietering. "Toen er andere faculteiten in Maastricht kwamen, hebben we daar discussies over gevoerd. Een rechten- of economiestudent is toch anders dan een geneeskundestudent." Niet iedereen dacht daar hetzelfde over. Marcel Herpers – aanvankelijk KoKo-lid en uitgerekend een geneeskun-

destudent – miste iets, vond "de verenigingen los zand" en had "behoefte aan continuïteit, tradities, een sociëteit die als een tweede huis voelde". In 1981 richtte hij Tragos op, in eerste instantie als Heerensociëteit, geïnspireerd op bestaande corporale verenigingen elders in het land. Het werd een succes, en dat bleef niet onopgemerkt bij Circumflex. "Halverwege de jaren tachtig droeg hun voorzitter opeens geen geitenwollensokken meer, maar verscheen in driedelig pak", aldus Herpers in 2001, bij het 25-jarig jubileum van de universiteit, in *Observant*. In diezelfde editie gaf het toenmalige Circumflex-bestuur een iets andere verklaring voor het inslaan van een meer traditionele koers: begin jaren tachtig had de vereniging geen pand, waardoor "de harde kern behoefte had aan meer hechtheid, tradities". Intussen groeide ook de interesse voor een sportvereniging voor studenten. Die kwam er in 1983 met de oprichting van roeiclub Saurus, hoewel er toen "eigenlijk niemand ervaring had met roeien", herinnerde secretaris van het eerste officiële bestuur, Hera Lichtenbeld, zich in 2001. "De boten waren vaak tweedehands en gekocht voor een habbekrats of geschonken (...)" Om de bekendheid in roeiend

"Halverwege de jaren tachtig droeg hun voorzitter opeens geen geitenwollensokken meer, maar verscheen in driedelig pak"

Nederland te vergroten, trok het bestuur in een witte Lada door het land. Dat er "bij ons relatief veel vrouwen zaten, viel erg goed bij de andere verenigingen, die overwegend uit mannen bestonden". In mei 1985 trokken die in groten getale naar Maastricht voor de opening van de eigen loods van Saurus door astronaut en fervent roeier Wubbo Ockels – die vanuit een vliegtuigje de sleutel aan een parachute naar beneden wierp – wat de vereniging definitief op de kaart zette. Mede doordat er naast de sport ook steeds meer aandacht kwam voor het gezelligheidsaspect, voegde Saurus zich uiteindelijk bij de 'grote vier' Maastrichtse studentenverenigingen.

Dennis Vaendel

Dit is een serie over 50 jaar UM. We duiken in onze eigen archieven: welke opzienbarende, grappige, belangrijke of wonderlijke nieuwsjes komen we tegen?

Nieuwe cateraar: meer plantaardig eten en koffie bestellen in gebarentaal

Het aanbod in de mensa en andere eetgelegenheden binnen de Universiteit Maastricht gaat danig op de schop. Over een jaar zal 52 procent van het aanbod plantaardig zijn, er komt dus minder vlees en zuivel op het bord te liggen en meer vegetarische en veganistische opties. Daar gaat de nieuwe cateraar Appèl voor zorgen, die het per 1 juli van Eurest overneemt.

De universitaire ambities op het gebied van duurzaamheid zijn de afgelopen jaren gegroeid en daar hoort ook een cateraar bij met een aanbod dat “gezonder is, een lagere CO₂-uitstoot heeft en beter is voor het dierenwelzijn”, aldus Mike van Gerwen, contractmanager van de catering bij Facility Services.

Daarvoor moest het huidige contract met Eurest dusdanig gewijzigd worden – de initiële vijf jaar waren op, maar er kon verlengd worden – dat een nieuwe aanbesteding nodig was. “Daarbij kwam Appèl als beste uit de bus.

Duurzaamheid zit echt in het DNA van dat bedrijf én ons proefpanel vond het eten lekker; ze hebben vier warme maaltijden en een selectie van de lunchgerechten geprobeerd en die scoorden heel hoog.”

Ook niet onbelangrijk: Appèl had van alle kandidaten de laagste prijzen. “Een van onze eisen was dat een warme maaltijd in totaal minstens 500 gram moet wegen, dus dat je daarna echt voldaan bent, en 6,50 euro mag kosten. Dat is de prijs-kwaliteitsverhouding die studenten willen zien”, vertelt Van Gerwen.

Overigens zal de overstap op meer plantaardig eten (momenteel ongeveer 40 procent) geleidelijk gaan. “Het aanbod verandert niet van de ene op de andere dag. Maar het houdt ook niet op bij die 52 procent. Dat is het doel voor het eerste jaar, daarna wordt het verder uitgebreid.”

Appèl neemt alle locaties en het personeel van Eurest over, maar zal wel het concept aanpassen. Zo komen er op de Tapijnkazerne

‘gebarista’s’. “Dat zijn barista’s met een auditieve beperking, bij wie je je bestelling in gebarentaal kunt plaatsen. Er komt een tablet te staan waarop je kunt zien hoe je dat doet.” In wat nu het Bakery Café is, op het pleintje voor Universiteitssingel 40, komt een Brownies & Downies, de franchise waar mensen met een (verstandelijke) beperking werken. “Dat is niet van Appèl, maar zij gaan wel met hen samenwerken.”

In een universiteitsraadscommissie klonk de vraag of de universiteit de catering niet weer zelf zou kunnen gaan doen. Tot 2010 werden de mensa’s en dergelijke bestuurd door Unicatering, dat onderdeel was van de facilitaire dienst (nu Facility Services). Van Gerwen: “Het nieuwe contract loopt vier jaar, in die tijd ga ik uitzoeken of dit een mogelijkheid is en of we dat als universiteit willen.”

Cleo Freriks

Mensa Tongersestraat Foto: Observant

Sociale vaardigheden arts net zo belangrijk als medisch-inhoudelijke expertise

Hoe je de giftige werksfeer op de ziekenhuiswerkvloer voorkomt

Onderling wantrouwen, sociale onveiligheid, geen ruimte voor kritiek: het rapport over de cultuur in het MUMC+ loog er eind vorig jaar niet om. Kun je zo’n giftige sfeer op de ziekenhuiswerkvloer voorkomen? Ja, zegt intensivist en hoogleraar professioneel gedrag Walthar van Mook, maar het is een werk van de lange adem: “Met beter selecteren van studenten, specialisten-in-opleiding, specialisten en leidinggevenden haal je de meeste rotte appels eruit. Zo pak je uiteindelijk ook dat cultuurprobleem aan.”

De eerste reflex als een organisatie een leidinggevende arts zoekt, zegt Van Mook (lid van de commissies professionele ontwikkeling van het ziekenhuis en professioneel gedrag van de faculteit Health, Medicine

and Life sciences), is kijken of een kandidaat medisch-inhoudelijk goed is, door bijvoorbeeld de publicatielijst erbij te pakken. Dat zegt echter niets over diens leidinggevende capaciteiten, of die nieuwe specialisten kan opleiden of in de praktijk een goede specialist zal zijn. Daar komen andere vaardigheden bij kijken: houdt iemand zich aan afspraken, kan diegene luisteren, zich in anderen verplaatsen, goed communiceren en op het eigen handelen reflecteren? Professioneel gedrag, kortom. Van Mook: “Voor het slagen van een arts op de arbeidsmarkt is dat net zo belangrijk als diens medische vaardigheden. Ik heb onderzoek gedaan bij klachtencommissies en heb zitting in een regionaal tuchtcollege. Formele klachten gaan bijna altijd over dat soort niet-medische zaken. Je krijgt over het alge-

meen niet zomaar een klacht aan je broek als je patiënten, collega’s en andere zorgprofessionals goed behandelt.”

Rolmodellen

Dus zou er (mede) op niet-medische vaardigheden, de zogeheten ‘generieke competenties’, geselecteerd moeten worden, vindt de hoogleraar. Dat geldt ook voor afdelingshoofden en opleiders, die “rolmodellen” moeten zijn voor hun specialisten-in-spe. “Daar hoort bijvoorbeeld ook bij dat je het erkent als je een fout hebt gemaakt, een verkeerd besluit hebt genomen of onredelijk was omdat je maar vier uur geslapen had.”

Maar het geldt misschien ook voor studenten

Lees verder op pagina 8

De klinische blik

“

In de spreekkamer zitten eigenlijk altijd drie mensen. De cliënt, de psycholoog en, ergens op de achtergrond, de godin van de kennis, Athena, die streng toeziet op protocollen, richtlijnen en verantwoorde conclusies. Maar soms is er nog iemand. Minder zichtbaar. Noem haar, bij gebrek aan een betere naam, Vrouwe Intuïtia.

In de psychologie hebben we veel woorden voor intuïtie, zolang we het maar geen intuïtie noemen. We spreken over een klinische blik, een inschatting, soms zelfs over ervaring. Dat klinkt rustgevend, alsof er een methode achter zit. Alsof wat we denken te zien in onze cliënt, ergens te herleiden is tot kennis, in plaats van tot iets dat vaag en snel is, en bovendien moeilijk te verantwoorden. Intuïtie heeft in de psychologie geen goede reputatie. En niet zonder reden. Athena spreekt in protocollen, Intuïtia fluïstert. Ze is snel, overtuigend en vaak misleidend. Wie te veel vertrouwt op zijn gevoel, ziet al snel patronen die er niet zijn. Het is daarom dat we meten en classificeren.

En toch.

Een intuïteloze psycholoog is moeilijk voorstelbaar. Dat is iemand die tegenover een cliënt zit en alleen nog vinkjes zet. Iemand die wacht tot een vragenlijst hem vertelt wat er aan de hand is, terwijl het gesprek allang iets anders duidelijk maakt. Sommige zaken laten zich niet meten, maar wel voelen: een aarzeling, een verschuiving in toon, iets wat niet gezegd wordt maar wel aanwezig is.

Misschien hoeven de godinnen elkaar niet te bevechten. Intuïtie hoeft kennis niet te vervangen, en Athena hoeft Intuïtia niet te wantrouwen. Het gevaar zit niet in hun bestaan naast elkaar, maar in het moment waarop we vergeten welke van de twee aan het woord is.

Soms weet je tijdens een cliëntgesprek al na tien minuten wat iemand gaat zeggen, nog voordat diegene het zelf weet. Althans, dat denk je. En precies daar zit het ongemak. Want begrijp je echt wat er gebeurt, of herken je vooral iets wat lijkt op iets dat je al eerder hebt gezien?

Misschien is dat de echte spanning binnen de psychologie: niet tussen wetenschap en gevoel, maar tussen snelheid en twijfel. Intuïtie is snel. Reflectie kost tijd. En ergens daartussen moet een oordeel ontstaan dat recht doet aan de ander, zonder volledig te leunen op wat zich als eerste aandient. Hebben we Athena nodig om onszelf te beschermen tegen de overtuigingskracht van onze eigen eerste indruk? Of mogen we vaker de Godin van het Onderbuikgevoel vereren?

”

Dalena van Heugten, universitair docent klinische psychologie

serie zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Leonardo Montariello
(Napels, Italië, 2005)

\ Tweedejaars European
Law School

\ Burgerlijke staat:
single

\ Woont in:
Maastricht

Foto: Joey Roberts

“ Dating apps? *Hell no*. Oordelen op basis van een foto voelt zó nep ”

Welk boek herlees je? *The Basic Laws of Human Stupidity* van Carlo Cipolla, een Italiaanse historicus die in de VS werkte. Het is erg grappig. Hij deelt de mensheid in vier soorten mensen in, die allemaal op hun eigen manier dom zijn. Je moet dingen dus in perspectief zien: als student weet ik best veel over het recht, maar in vergelijking met iemand die al jaren advocaat is, weet ik niets. Ook leert het me dat je theorieën en gedachten van mensen kritisch moet bekijken.

Ik voel me Italiaan als ik... Altijd! Ik heb sinds mijn vijfde in Brussel gewoond, waar mijn moeder voor de Europese Commissie werkt, maar de Belgische cultuur heb ik nooit opgepikt. Thuis spraken we Italiaans, en op school zat ik tussen Italianen en andere *internationals*. Vakanties bracht ik altijd door in Rome bij mijn vader – mijn ouders scheidden toen mijn zus en ik nog jong waren. Misschien ben ik het meest Italiaans als het over eten gaat. Ik haat het als mensen onze keuken niet op 1 zetten, of denken dat die alleen om pizza en pasta draait. Elke Italiaanse regio heeft zijn eigen gerechten, er zijn zoveel variëteiten dat ik die zelf niet eens allemaal ken.

Mijn vrienden noemen mij... hyperactief. Dat ben ik ook wel, ik plan mijn dagen altijd erg vol, ben blij als ik veel kan doen. En ze vinden dat ik zoek naar het positieve in mensen. Ik lach sowieso altijd, als ik een slechte dag heb gehad ben ik dat de volgende ochtend alweer kwijt. Want wat is er eigenlijk om verdrietig over te zijn? Mijn moeder hield ons altijd voor: er zijn kinderen die geen huis en geen eten hebben,

die zijn met recht verdrietig, maar jullie hebben alles. Ze had gelijk. Ik heb mijn familie, mijn vrienden, kan doen wat ik wil... ik ben gelukkig.

Ik was voorbestemd om rechten te studeren. Niet echt. Mijn moeder is econoom, mijn vader kunstenaar en architect. Ik heb een jaar economie gedaan in Rotterdam. Heel uitdagend en ik hou van die stad, maar ik zag mezelf niet werken voor een investeringsbank of een accountantskantoor. Ik lees en schrijf graag, los graag conflicten op, zocht een studie die mijn horizon verbreedt. Rechten doet dat, die studie past bij wie ik ben.

Verliezen doet pijn. Ik ben erg competitief, zeker als ik voetbal. Tegenwoordig kan ik een nederlaag wel accepteren, maar vroeger was dat anders, dan sprak ik de rest van de dag niet als we verloren hadden. Ik dacht toen nog dat ik prof zou worden, speelde in België op het tweede en derde niveau, clubs op het hoogste niveau wilden me hebben. Maar prof worden is moeilijk, je moet het geluk hebben dat je opgemerkt wordt, dat een coach het in je ziet zitten, dat je op het juiste moment goed speelt... en de voetbalwereld is corrupt, ik wilde daar op dat moment geen deel van uitmaken. Al zou ik in de toekomst geen nee zeggen als er een goede club komt. Momenteel speel ik voor Maastricht West. Als ik gefrustreerd ben, bijvoorbeeld omdat tentamens niet goed gingen, dan helpt voetballen me om weer in balans te komen. Ik kan al die negatieve gevoelens kwijt op het veld, ga vol de duels aan.

[Grinnikt] Ik sta dan in het Italiaans te roepen en zie andere mensen denken: wie is die gast?

Als ik kon tijdreizen, ging ik naar... de jaren negentig. Die lijken zorgelozer dan onze tijd, en er waren toen nog geen smartphones om ons af te leiden. Ook ik ben te veel tijd kwijt aan dat ding, je hebt hem ook altijd nodig om dingen te regelen. Gesprekken voeren via apps of een paar *reels* bekijken is natuurlijk prima, maar het gif zit in de hoeveelheid tijd die we eraan besteden. Als ik familie bezoek, neem ik mijn telefoon daarom niet mee. Zodat ik echt bij hen kan zijn.

Best ingewikkeld, de liefde. Ja, toch wel. Ik heb nog geen langere relatie gehad. Dat wil ik wel, maar ik ga dat niet plannen, het komt zoals het komt. Dating apps? *Hell no*, dat nooit. Ik wil niet oordelen over een meisje op basis van een foto, dat voelt zó nep. Vrienden maak je toch ook niet via een scherm? Nee, ik vind de sfeer die iemand meedraagt, de energie die ze uitstraalt, belangrijk. Die zie je niet via een app, ik wil in het echte leven iemand tegenkomen. 's Ochtends wakker worden en beseffen dat je verliefd bent. Dat je diegene ziet en denkt: wauw!

Het beste advies dat ik ooit kreeg... kwam van mijn oma. Zij zei altijd: als er ergens een deur dichtgaat, gaat er ergens anders een raam open. Sommige dingen moeten gewoon gebeuren. En Socrates' uitspraak dat een echte intellectueel vooral weet dat hij niets weet. Blijf nieuwsgierig, leid ik daaruit af, luister naar mensen, lees dingen, probeer die onwetendheid op te vullen. Ik probeer daarnaar te leven: *the more you mess around, the more you learn about yourself*.

Over tien jaar... heb ik hopelijk een leuke baan, wellicht in de voetbalwereld. Als zaakwaarnemer bijvoorbeeld, of talentenscout. Misschien kan ik daar wat veranderen, die wereld wat minder corrupt maken. Op persoonlijk vlak? Poeh, dan ben ik dertig. Een relatie? Dat komt vanzelf. Mijn moeder zegt altijd: help jezelf en God helpt jou. Voor mij betekent dat: doe alles zo goed mogelijk en zie wat er gebeurt. Uiteindelijk overwint het goede.

Peter Doorackers

Hier verschijnt wekelijks een portret van een student of medewerker

Studenten geven Mail Art een podium

De comeback van de brievenbus

Een appje sturen of een foto posten op Instagram doe je in een paar seconden. Een brief schrijven en versieren kost soms uren. Juist in die vertraging schuilt de aantrekkingskracht van Mail Art, ontdekten vijftien studenten van de master Arts & Culture. Samen met Limburgs Samenlevingsarchief Tracé ontwikkelden zij de tentoonstelling *Verhalen uit een brievenbus*.

In de Oude Minderbroederskerk in Maastricht bevindt zich de collectie van de in Maastricht wonende Britse kunstenaar Rod Summers. Zijn zogenoemde Mail Art-archief omvat duizenden poststukken die hij vanaf de jaren zeventig vanuit de hele wereld ontving. In de vitrines van de expositie zijn uiteenlopende werken te zien, variërend van kleine envelopkunstwerkjes tot onverwachte objecten zoals zaden of confetti.

Mail Art ervaren

Voor het vak 'publieksbetrokkenheid' kregen vijftien masterstudenten de opdracht om rond dit archief een volledige presentatie te ontwikkelen. Ze stelden niet alleen de expositie samen, maar organiseerden ook een educatief programma en verzorgden de marketing en promotie. Ze ontmoetten Rod Summers en kregen de kans zijn Mail Art-schatten door hun handen te laten gaan. "Dat maakte veel indruk, juist omdat we zo gewend zijn aan digitale communicatie. Het voelde direct, echter," vertelt studente Beatrice Contini. Bezoekers kunnen kijken én luisteren; Summers' muziek klinkt via een ouderwetse walkman. Daarnaast mag je zelf aan de slag met stempels, stoffen en collagemateriaal. "Het gaat niet om perfectie," legt studente Alessia Moro uit. "Iedereen kan Mail Art maken." Na afloop verdwijnt het werk in een brievenbus met het adres van Summers erop of een ander die je wilt verrassen.

FASoS-studenten bekijken tentoonstelling Foto: Joey Roberts

Aandacht en verbinding

"De tentoonstelling draait niet alleen om Mail Art als kunstvorm, maar vooral om verbinding. Een kaart of brief stuur je met aandacht," zegt Contini. Tracé-publieksmedewerker Sterre Boessen beaamt dit: "Voor fysieke post heeft iemand moeite gedaan. Dat geeft een andere waarde dan een snel berichtje. Het maakt het persoonlijker en betekenisvoller." Ook vond ze het "heel verfrissend om studenten met hun

eigen blik te laten cureren." Moro: "Het was meer dan een theoretische opdracht. Je leert samenwerken en omgaan met deadlines."

Karlijn van Oosterhout

De tentoonstelling is nog tot en met 30 april te zien bij Tracé, St. Pieterstraat 7 in Maastricht. De toegang is gratis.

Opinieartikel: Studenten vormen geen bedreiging voor de veiligheid

Medewerkers van de Universiteit Maastricht maken zich zorgen over "de toename van veiligheidsgerichte retoriek en de escalatie van geweld tegen protesterende studenten". Dit naar aanleiding van de recente bezetting van Oxfordlaan 55 door pro-Palestijnse activisten. Ze roepen op tot "reflectie op de manier waarop deze acties de kernwaarden van de Universiteit Maastricht schaden, met name het academisch burgerschap".

Op donderdag 2 april zagen we de inzet van politie en brandweer, wegversperringen, een uitgebreide veiligheidszone en uiteindelijk het ingrijpen van de Mobiele Eenheid. Het was een onnodige escalatie. Wij vinden dat dit buitensporige geweld voorkomen had kunnen worden, en deels het gevolg was van de nalatigheid van het college van bestuur: dat liet na om alternatieve manieren te verkennen om het protest vreedzaam te beëindigen. Daardoor werden twintig studenten voor maximaal 48 uur in hechtenis genomen. Zij deden naderhand talrijke meldingen van fysiek en verbaal geweld door de politie. Nog los van de vraag of dit alles een gepaste inzet van publieke middelen was en onze zorgen daarover, betreuren wij de niet-

transparante en inconsistente communicatie vanuit het college van bestuur. Dat probeerde contact op te nemen met de demonstranten via Instagram en korte gesprekken door het raam, waarbij het bestuur zich beperkte tot de eis dat het gebouw moest worden verlaten. Toen sommige stafleden aanboden om te bemiddelen, constateerden wij dat het college van bestuur niet bereid was tot inhoudelijke gesprekken. De politie greep in "vanwege de veiligheidssituatie omtrent de MRI-scanners", zo stelden de bestuurders. De situatie lag op een gegeven moment, claimden ze, "buiten hun macht. Het was aan de Mobiele Eenheid om besluiten te nemen". Uiteindelijk, vanaf ongeveer 17.30 uur, werden alle studentendemonstranten die zich in het gebouw bevonden, gearresteerd en overgebracht naar politiebureaus in Maastricht en Heerlen. Volgens de demonstranten is er tijdens en na de arrestatie disproportioneel geweld gebruikt. Zij geven aan dat zij aan hun haren zijn meegesleurd, in de maag zijn gestompt, op de grond zijn geslagen met wazig zicht, neusbloedingen en blauwe plekken tot gevolg. Ook melden zij dat er laarzen en knieën op hun rug, armen, hoofd en nek zijn geplaatst en andere vormen van

geweld zijn toegepast.

Het is belangrijk dat de dialoog en het vertrouwen tussen het college van bestuur en de UM-gemeenschap worden hersteld. Wij vinden dat daarbij verantwoording moet worden afgelegd voor het niet voorkomen van een escalatie van geweld. Zowel de universiteit als de media moeten stoppen met doen alsof onze studenten – die tijdens deze protesten niemand kwaad hebben gedaan – een veiligheidsrisico zijn. Wij roepen tevens op tot reflectie op de manier waarop deze acties de kernwaarden van de Universiteit Maastricht, met name academisch burgerschap, ondermijnen.

Jakub Ac, docent FASoS; UM Staff for Palestine (samen met andere UM-medewerkers die ter plaatse waren, van wie sommigen lid zijn van UM Staff for Palestine en sommigen hebben geprobeerd te bemiddelen tussen de UM en de activisten. Zij willen anoniem blijven).

Vertaling vanuit het Engels door DeepL

wetenschap

Foto: Observant

Prestaties duizenden Maastrichtse bachelorstudenten onder de loep

UM-studenten scoren beter met meer nationaliteiten in onderwijsgroep

Studenten behalen over het algemeen hogere cijfers als ze in een onderwijsgroep zitten met meer nationaliteiten - al moeten het er ook weer niet té veel zijn. Dat concluderen Maastrichtse onderzoekers na een analyse van de prestaties van zo'n 19 duizend UM-studenten. "Het is voor het eerst dat dit zo uitgebreid is onderzocht."

De onderzoekers keken naar cijfers die behaald werden bij negen Engelstalige bachelors, verspreid over alle Maastrichtse faculteiten, tussen 2015 en 2021. De resultaten zijn eind vorige maand gepubliceerd in wetenschappelijk vakblad *Higher Education*.

Het is overigens geen directe reactie op de meest recente Haagse discussies over internationalisering van het hoger onderwijs, zegt universitair hoofddocent Patrick Bijsmans van de faculteit Arts and Social Sciences (FASoS), die de studie samen met onderzoekers van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) uitvoerde. "We zijn er al rond 2019 mee begonnen, voordat die politieke discussie echt op gang kwam. Vooral vanuit de gedachte: we gaan er als universiteit altijd vanuit dat de *international classroom* goed werkt, maar klopt dat ook echt? Er is vrij weinig onderzoek naar gedaan. Tegelijkertijd zag je in Den Haag steeds meer aannames opduiken, bijvoorbeeld dat het niveau van het onderwijs en de prestaties van Nederlanders achteruitgaan door de komst van meer buitenlandse studenten. Dat konden we vooral anekdotisch tegenspreken, maar niet met data." Maastricht vormt een ideale plek om het idee te testen dat studenten beter scoren "als ze met meer verschillende perspectieven in aanraking komen, in plaats van dat ze in hun nationale bubbel blijven hangen", zegt Bijsmans. Niet alleen omdat het aandeel *internationals* hier hoog ligt, maar ook vanwege de kleinschalige opzet van het probleemgestuurd onderwijs (pgo). "Hierin hebben studenten ook daadwerkelijk veel interactie met elkaar", zegt hoogleraar Carla Haelermans van het ROA. "Bovendien worden ze bij de meeste opleidingen willekeurig over onderwijsgroepen verdeeld. Ze kunnen dus niet kiezen om alleen bij een groepje vrienden uit eigen land te zitten."

Dankzij die willekeurige indeling kan het totaal aantal verschillende nationaliteiten binnen onderwijsgroepen voor één bepaald vak sterk variëren. "Gemiddeld zagen we dat studenten in groepen met, zeg, drie tot zes verschillende nationaliteiten een hoger cijfer haalden dan degenen in een groep waar de mensen maar uit één of twee verschillende landen kwamen", zegt Haelermans. "Al zit daar ook een bovengrens aan. Als je bijvoorbeeld met meer dan tien verschillende nationaliteiten zit, dan verdwijnt dat effect weer." Dat zag men bijvoorbeeld bij het Maastricht Science Programme, waar de indeling van de groepen niet willekeurig gebeurt, maar de diversiteit bewust zo groot mogelijk wordt gemaakt. "Bij iets minder verschillende nationaliteiten is de kans groter dat je bij een of twee landgenoten zit, waar je wat houvast aan kan hebben. Bijvoorbeeld als je even niet op een bepaald woord komt of tegen cultuurverschillen aanloopt."

Duitse student

Desondanks blijft het consequente gebruik van een gezamenlijke taal belangrijk. In groepen waar docenten het praten van Engels stimuleerden, ook in de pauzes, bleek het effect sterker. "Het is een balans", zegt Bijsmans. "Van de ene kant de mogelijkheid hebben om in je eigen taal bijvoorbeeld bij een landgenoot te kunnen checken of je iets goed begrepen hebt, maar tegelijkertijd het gesprek gaande houden voor iedereen." Overigens profiteert niet elke student. Zo is er bij de gemiddelde Duitser weinig verschil te zien als het aantal nationaliteiten stijgt. "Maar dat kan ook andere oorzaken hebben", zegt Haelermans. "Bij de School of Business and Economics, waar veel Duitsers zitten, werkt men bijvoorbeeld met selectie. De gemiddelde Duitser daar is dus heel gemotiveerd en haalt

sowieso al hoge cijfers. En dan krijg je een plafondeffect: het is lastig om een cijfer dat al hoog is nog verder op te krikken." Volgens Bijsmans heeft het weinig zin om binnen pgo alleen te focussen op specifieke afkomst. "Uiteindelijk draait het erom dat de hele onderwijsgroep beter gaat presteren."

Tegenstanders van internationalisering zouden erover kunnen vallen dat men de prestaties van Nederlanders in 'internationale' groepen niet heeft vergeleken met degenen die volledig omringd zijn door landgenoten. Waarom is dat niet gebeurd? "Zulke compleet Nederlandse groepen heb je in Maastricht alleen bij Nederlandstalige opleidingen", zegt Haelermans.

Appels en peren

"Hun prestaties kun je niet vergelijken met die van groepen met meerdere nationaliteiten binnen hetzelfde vak, want die zijn er simpelweg niet. En het bekijken van verschillen in cijfers tussen verschillende opleidingen is appels met peren vergelijken." Het is ook niet zo dat de UM – die de studie financierde, mede via een Diversity and Inclusivity-beurs – een gunstige uitkomst verlangde, zegt Bijsmans. "De universiteit is juist geïnteresseerd in wat wel of niet werkt. Er is geen eerdere studie die dat met zoveel data heeft kunnen bestuderen." Het is dus geen gevalletje 'Wij van Wc-eend...', vult Haelermans aan. "Een Groningse onderzoeker die met deze gegevens werkt, zal tot dezelfde conclusies komen. We zijn grondig te werk gegaan." Tot slot: kan de universiteit ook nog zaken verbeteren? Volgens het tweetal kan sowieso de indeling van onderwijsgroepen anders. "Willekeurig is goed, maar zorg dat de gevallen verdwijnen waarin er maar weinig of juist heel veel verschillende nationaliteiten bij elkaar zitten." Uit een kwalitatieve studie die nog in de pijplijn zit, waarin de onderzoekers onderwijsgroepen observeerden en achteraf studenten en docenten interviewden, komen "nog meer aandachtspunten naar voren", zegt Bijsmans. "Zo zou je docenten beter kunnen trainen om de diversiteit in een groep nog meer te benutten, zodat studenten hun eigen perspectieven meer ter sprake brengen. Dat gaat nu nog niet altijd even goed."

UM-student fietst 100 kilometer voor het goede doel in toerversie Amstel Gold Race

Op karakter en een banaantje het koppie erbij houden in de Limburgse heuvels

Een banaantje of twee, een paar goede benen (en banden) en hopelijk een beetje mooi weer. Veel meer heeft Sem Huizinga niet nodig om de toerversie van de wielerklassieker Amstel Gold Race tot een goed einde te brengen. Honderd kilometer moet de 22-jarige student Business Engineering zaterdag afleggen, door de Limburgse heuvels en voor het goede doel.

“Ik heb gelukkig het postuur van een klimmer.”

“Hier ben ik, ja, recht voor je.” Van een afstandje zwaait Huizinga een paar keer om te laten weten dat hij er is. Gestoken in wieleroefuit, helm op het hoofd en met een glimmende fiets aan zijn hand is hij op de drukke Maastrichtse Markt niet te missen. Hij staat op het punt een trainingsronde te maken, de omstandigheden zijn goed, weinig wind en een lekker zonnetje. “Ik denk dat ik 45 kilometer doe, misschien even de Bemelerberg. Een paar dagen geleden heb ik 80 kilometer gedaan door het Heuvelland en de Voerstreek, dat ging goed.”

Sponsors

Fietsen kan Huizinga wel, meedoen aan de Amstel Gold Race stond echter nooit op zijn wensenlijstje. Tot hij werd gestrikt door het HersenStrijd Fonds, een van de goede doelen van het Universiteitsfonds Limburg, dat zich onder andere inzet voor onderzoek naar hersenletsel en de behandeling daarvan. Met allerlei acties en evenementen wordt geld opgehaald, zo ook bij de enige Nederlandse wielerklassieker. “Ik werkte als student-medewerker bij Development & Alumni Relations, collega's van het Universiteitsfonds zaten een paar deuren verderop, ik heb hun werk altijd interessant gevonden. Zo is het balletje gaan rollen, ik werd gevraagd om mee te fietsen”, vertelt Huizinga die daarmee eveneens de opdracht aanvaardde om sponsorgeld op te halen. “Duizend euro, dat is het standaard doel, ik zit er volgens mij al overheen.” Hij pakt zijn telefoon om te zien wat er nog is binnengekomen aan donaties. “Ja, ik zit zelfs al boven de 1100 euro. Dankzij onder andere vrienden en familie. Dat het zo snel zou gaan, had ik niet verwacht.” Heel even leek het er nog op dat hij buiten de boot zou vallen, de tocht bleek zo gewild dat een startbewijs niet zomaar meer voorhanden was. “Maar er was een afvaller, ik kon mee.” Zo'n zes weken geleden kreeg hij definitief groen licht, wat de voorbereidingstijd niet ideaal maakte – sommige wielervrienden trainen een heel jaar om zich van hun beste kant te laten zien

in Limburg. “Maar ik heb een goede basisconditie, ik ben voetbalscheidsrechter en sta elk weekend op het veld. Dat is mijn passie en in het voorjaar en de zomer, wanneer het voetbalseizoen op z'n einde loopt, pak ik geregeld de fiets.”

“Spaghetti? Welnee”

Veel extra voorbereidingen heeft hij dan ook niet getroffen, speciale trainingsschema's en een dieet zijn er niet aan te pas gekomen. “Een bord spaghetti?”, lacht hij, terwijl hij nog een slok water neemt. “Nee, dat heb ik nog niet gegeten.” Een paar banaantjes onderweg, wat gelletjes en een stop bij de verzorgingspost moeten straks voldoende zijn om de 100 kilometer te voltooien.

Waarom fietst hij eigenlijk geen langere afstand? De toerversie van de Amstel Gold Race kent ook nog varianten van 150, 200 en zelfs de (bijna) volle mep van 240 kilometer. “De 100 is net mooi qua balans tussen niet al te veel hoeven trainen en gewoon lekker kunnen fietsen. Als ik een andere afstand had gekozen, had ik meer meters vooraf moeten maken, daarvoor heb ik nauwelijks tijd.” Huizinga is bezig met afstuderen, loopt stage op de Brightlands Chemelot Campus in Sittard. “Op karakter kom ik een eind en ik heb gelukkig het ideale lichaam

om te klimmen.”

Huizinga is pezig, niet te zwaar en zeker niet te groot, dat is een voordeel als hij zichzelf straks omhoog moet sleuren op soms pittige beklimmingen “Weet je wat het is? Als je omhooggaat, mag je ook weer naar beneden”, houdt hij de moed erin. “Ik visualiseer die afdaling, dat maakt het lichter. En ik zie het niet als een wedstrijd hè, het is allemaal voor het goede doel.”

Eervol

De vrijdagavond voor de race ontmoet hij de andere renners namens het HersenStrijd Fonds in startplaats Valkenburg. Daar krijgt hij zijn rugnummer, wordt er nog wat informatie uitgewisseld en daarna is het ieder voor zich. “Ik denk dat ik een uurtje of vier, vijf onderweg zal zijn.” Hij verheugt zich op de sfeer, de mensen langs de kant – “mijn ouders zijn er ook, ze zijn heel trots”- en kijkt uit naar de “prachtige plekken” waar hij langs mag fietsen. “En natuurlijk het hele evenement an sich, je moet geluk hebben om mee te mogen doen, de startbewijzen vliegen normaal de deur uit, als toerfietser kom je er nauwelijks tussen. Dat ik die kans nu krijg is zo gaaf, een hele eer.”

Deborah Blekkenhorst

Amstel Gold Race

De toerversie van de Amstel Gold Race, met zes afstanden, is zaterdag 18 april met start en finish in Valkenburg. De profs stappen zondag 19 april op de fiets, zij starten op de Markt in Maastricht en finishen in Berg en Terblijt. De mannen leggen iets meer dan 257 kilometer af, de vrouwen 158 kilometer.

HersenStrijd Fonds

Het geld dat de renners namens het HersenStrijd Fonds bij elkaar fietsen, is voor onderzoek naar het verbeteren van de doorbloeding in de hersenen van patiënten met hersenletsel op de intensive care. Hoe meer cellen zich herstellen, hoe kleiner de kans op blijvende schade en hoe groter de kans op een betere kwaliteit van leven. **Jaarlijks krijgen zo'n 130.000 Nederlanders te maken met hersenletsel, steeds vaker betreft het mensen die een fietsongeluk hebben gehad.** “Ik heb zo'n situatie nooit meegemaakt in mijn directe omgeving”, zegt Huizinga. “Maar mijn opa heeft Alzheimer en ik zie wat er kan gebeuren als er iets aan de hand is met je hersenen, ik vind het een mooi doel om me voor in te zetten.”

Foto: Observant

nieuws

“We hebben allemaal de neiging om een genadezesje te geven”

Vervolg van pagina 3

en artsen in opleiding tot specialist. Opleidingsplekken worden nu vooral vergeven op basis van het cv, zegt Van Mook: hoe goed zijn de cijfers? Welke stages liep de sollicitant? Wie specialist wil worden, weet dat en probeert dus al vroeg in de studie een goed cv op te bouwen. Het heeft wat van een *ratrace*. “Daarbij zijn ze allemaal heel competitief en vaak erg perfectionistisch”, ziet Van Mook. “Dat is op zich goed, maar altijd maar naar het hoogste niveau streven, kan ook leiden tot burn-out-achtige klachten. En uit de literatuur weten we dat wie zulke klachten heeft, vaker onprofessioneel gedrag vertoont. Als werk en privé niet in balans zijn, lijdt uiteindelijk ook het werk daaronder. Misschien – en ik zeg het voorzichtig – moeten we opleidingsplaatsen geneeskunde wel weer gaan toewijzen door ze onder de sollicitanten te verloten? Dat zou wellicht een deel van dit probleem, ook in de vervolgoopleidingen, kunnen ondervangen.”

Bijsturen

Het goede nieuws is volgens Van Mook dat

veruit de meeste mensen professioneel gedrag en generieke competenties kunnen leren. Opleiders in het MUMC+ krijgen verplichte scholing op dit vlak. Ook de specialisten-inspe krijgen er onderwijs in. “Verder bieden we hen coaching en intervisie aan. Bij de meeste vakgroepen krijgen artsen-in-opleiding een mentor met wie ze problemen laagdrempelig kunnen bespreken. En ze houden verplicht een portfolio bij, dat ook als reflectie-instrument met de opleider wordt besproken.”

En als er toch problemen zijn? “Meestal zijn die met een informeel gesprek op te lossen, soms is een formeel traject nodig. Onprofessioneel gedrag is bij het gros van de mensen bij te sturen.” In een heel enkel geval lukt dat niet. “Dan moet je duidelijk zijn. Als iemand bij herhaling anderen kleineert, zich onprofessioneel gedraagt en niet wil of kan veranderen, moet dat gevolgen hebben, ook als het de patiëntenzorg niet direct raakt. Dan moet zo iemand hier wat mij betreft geen carrière kunnen maken. Onprofessioneel gedrag is niet alleen hinderlijk maar ook indirect schadelijk voor de kwaliteit van zorg.”

Leerpunt

Dat is nog wel een leerpunt, zegt hij: de meeste mensen binden de kat niet graag de bel aan, hebben geen zin in gedoe. “We hebben allemaal de neiging om een genadezesje te geven. Maar als je een probleem ziet en het niet meldt, wordt een eventueel patroon nooit duidelijk. Dit is bekend uit de literatuur en uit de praktijk, en het is niet oké.”

En de faculteit Health, Medicine and Life sciences, wat kan die doen? Moet er in de opleiding geneeskunde iets aan het onderwijs veranderen? Niet direct, oordeelt Van Mook, de FHML heeft volgens hem al jaren veel aandacht voor professioneel gedrag: “Er loopt een leerlijn professionele ontwikkeling door het hele curriculum, studenten worden bewust gemaakt van het belang van professioneel gedrag, bijvoorbeeld in relatie tot sociale media, privacy en integriteit. Ze leren erover, kunnen hun vaardigheden op dit vlak ontwikkelen. Dat doet de faculteit heel netjes.”

Peter Doorakkers

colofon

Redactie Wendy Degens (hoofdredacteur),

Deborah Blekkenhorst, Peter Doorakkers,

Cleo Freriks, Riki Janssen, Stefan Moens

(financieel medewerker), Dennis Vaendel

Telefoon 043 3885390

E-mail observant@maastrichtuniversity.nl

Website www.observantonline.nl

Aan dit nummer werkten mee Wammes

Bos, Dalena van Heugten, Karlijn van

Oosterhout, Sally Wyatt **Ontwerp en**

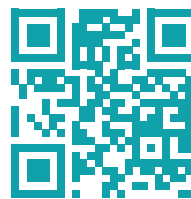
illustraties Simone Golob **Vertalingen** Maud

Bovelander, Susanna MacDaniel **Druk**

Janssen/Pers Gennep **Advertenties**

Zie alle info onder het kopje ‘service’

op onze site.

PODCAST
OBSERVANT

HET AUDIOZUSJE VAN HET WEEKBLAD VAN DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT, waarin we je bijpraten over wetenswaardigheden, bijzonderheden en nieuws over de universiteit en het studentenleven.

SUMMER SCHOOL
Houd je van schrijven en wil je er (nog) beter in worden?

Observant biedt in augustus de achtdaagse schrijfcursus ‘Journalistiek en Effectief Schrijven’ aan voor iedereen die een passie heeft voor het geschreven woord.

Voor meer informatie/aanmelding, scan deze QR-code

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN- ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP **WWW.OBSERVANTONLINE.NL**